

3-9

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,70 ESTRANGER, 2,50 pessetes

Primer de Maig

Per primera vegada Espanya celebra dignament la Festa del Treball. Dignament, perquè ara és un poble lliure dins del concert dels pobles lliures. L'any passat i l'altre i l'altre no era pas així. No podiem mirar cara a cara els altres ciutadans del món. El nostre treballador, a més d'ésser esclau econòmicament, ho era políticament també.

Avui, per sort, això s'ha acabat. El poble respira. El nostre obrer, acabat d'emancipar de la tirania monàrquica, pot actualment pensar en lluitar contra el jou del burgès.

Tenim una república. Anem ara per l'altra.

Després de conquerir els Drets de l'home, reclamem els del productor.

Com fan a França, a Anglaterra, a Alemanya, a Europa i Amèrica, els explotats de tot el món.

Iguals amb ells en drets i deures cívics, ens podem tutejar i mirar cara a cara.

I dir-los:

Companys i germans de totes les latituds, Catalunya i Espanya redimides us saluden i us abracen.

és nostra, i no han de témer res. Els cavalls no es llencen sobre els infants. Els homes encarregats de mantenir l'ordre no manen despòticament. Avui guarden el poble.

Per això ens dol que, essent com són, la major part de les dones addictes a la República, deixin de concórrer a manifestacions com la que el poble honrat de Barcelona féu al digníssim President, senyor Alcalà Zamora.

Hi havia dones, sí. Però no les que hi hauria hagut d'haver.

I a això han de contribuir-hi, més que ningú, els pares, els esposos, els germans. Aquests, sens dubte, les aparten de les grans multituds, portats per un mirament, a fi d'evitar que els aprofitats cometin en elles

cap grolleria. Però no saben que el poble, en actes així, no la veu, la dona, no la sent. L'admira i la respecta.

Jo he anat a l'estació, i m'ha sorprès l'actitud d'unes noies que aplaudien amb entusiasme i cridaven amb el cor. S'han obert pas entre els homes i han estret les mans del President.

No eren noies d'aspecte anèmic ni barret grotesc. No eren noies de "casa bona", sinó de casa millor. Duïen el vestit de la festa i una llaçada republicana al pit.

Hem aplaudit fervorosament el seu gest digne i bell, i ens hem admirat de l'ús que saben fer de les llibertats que s'han donat al poble.

AGUSTÍ COLLADO

Hem estrenat règim polític

Hem estrenat règim polític, i l'alegria ens balla al cos, ens fa ballar les cames i bullir d'entusiasme la sang.

Que durin, aquesta joia i aquesta innocència santa, que no és el mateix que santa innocència.

Com un nen amb sabates noves està de content i satisfet el poble amb la República. Per molts anys, repetim.

A alguns, aqueixes sabates els oprimeixen una mica el peu, encara.

Però ja s'hi aniran fent. Ja s'hi aniran acostumant.

Més fort i a més persones oprimia la monarquia, i nosaltres mai no ens queixàvem.

I si protestàvem, era igual, perquè no ens escoltava ningú.

I això que de poc ens escanya, la corbata d'Alfons XIII.

La monarquia no era pel poble com unes sabates incòmodes.

Era un patíbul, en què es donava garrot a Espanya.

Era el presidi en què penàvem vint-i-cinc milions d'ànimes dignes de millor sort.

En qualitat de vestit d'una nació, el vell règim tampoc no podia anar.

Estava tan atrotinat, destenyit i estripat, que feia llàstima.

Amb aquells parracs de captaire no podia pas presentar-se enlloc un poble com cal, un poble que vol alternar i tenir bel·ligerància.

Per això Espanya va decidir fer-se'n un de nou, d'indument.

I amb aquest fi va cercar un sastre que conegués el "panyo" i sabés prendre degu-

dament les mides i tingués bona agulla i bona estisora.

I ja tenim a Espanya feta una núvia.

Millor dit, contenta com si s'acabés de casar, i la seva estimada fos la República.

I no és una cosa semblant a això, el que estem presentiant, sinó que és això mateix el que ací passa.

Repetim l'enhorabona i desitgem que la lluna de mel no s'interrompi mai.

I fem vots fervorosos perquè amor tan feliç sigui fecund.

ANGEL SAMBLANCAT

La dona i la política

Abans, quan arribava un personatge oficial, les andanes de l'estació s'omplien de senyorettes. Eren unes noies anèmiques que duïen barret i complien una missió: la de fer de ric sense ésser-ho.

L'anar a esperar el rei els donava una certa importància. En el seu carnet de banalitats, de ximpleres, no hi podia faltar aquesta gesta, forçada unes vegades, vanitosa les més.

Però hi anaven.

Avui que aquella pesta de noies cursis ha desaparegut, voldriem que les dones nostres, les que pensen, les que treballen, les que de la política en tenen un concepte millor format i més sincer, la contrarestessin, aquella representació fictícia de la dona política d'abans.

La dona ve obligada a exterioritzar els seus sentiments. Ha de deixar de banda aquell tòpic de què la política només s'ha fet per als homes, i concórrer als actes públics.

Avui el govern és nostre. Avui la força

Treball i República

—Mai no havíem estat tan junts com ara

INTENCIONS

ENCARA HI HA MIRACLES

Jo he passat uns dies terribles de lluita, d'angúnia, d'inquietud. He arribat al 14 d'abril de l'any I de la República amb els nervis destrocats. No dic això per fer el màrtir ni perquè la República—que per alguns des- aprensius i arribistes és una mena de repar- tidora—pagui les meves angúnies, les meves lluites, les meves inquietuds, amb qualsevol cosa. Jo no sóc dels que van a oferir-se: jo ja era republicà—i m'havia costat molts dis- gustos—quan no n'eren tots aquests nois que ara hom veu per tot arreu i que fan més nosa que servei. Jo, amb l'adveniment de la República, ja em dono per pagat.

Sensiblement: dic això per explicar que ara tingui ganes de riure una estona. I vull que vosaltres també participeu de la meua alegria. No heu llegit mai una cosa més di- vertida que la que ara us vaig a contar:

El lloc de l'acció és Torrealba d'Aragó. El fet, el següent: El passat dia quinze, en saber-se al poble la proclamació de la República, uns quants veïns, considerant aquest règim polític incompatible amb la religió, agafaren el Crist de l'església i, després d'ar- rossegant-lo per terra, el cremaren.

El fet produí la natural indignació, que augmentà en saber-se que els mateixos veïns havien intentat atropellar el rector, el qual es veié obligat a fugir del poble.

A mig matí del dia 23, estaven uns in- fants jugant davant de l'església. Els infants miraven per una esclatxa de la porta i veï- en dins de l'església una dona vestida de negre, però no donaren importància al fet i seguiren jugant. Moments després, com que cören uns crits a l'interior de l'església, cri- daren dos homes que passaven per un lloc proper.

Un d'aquests homes mirà per la indicada esclatxa de la porta i comprovà la presència de la dona de què parlaven els infants, però va creure's que es tractava d'una veïna que havia anat a missa i s'havia quedat tancada a l'església. En virtut d'aquesta creença es dirigiren a casa del rector, i com no hi era, anaren a cercar el sagristà per tal que els acompanyés.

Els veïns tornaren al temple per a veure si trobaven l'endolada de què parlaven els infants i els dos homes, sense que trobessin enlloc la indicada dona.

Això estranyà a tothom, car els citats ho- mes afirmaren haver vist la dona.

En arribar un grup de veïns amb els in- fants referits davant la imatge de la Dolo- rosa, els infants digueren que com ella era la dona que havien vist, i aquesta manifes- tació produí el consegüent pasme, que aug- mentà en observar una dona que la Dolorosa plorava. Tots els presents veïeren que de les galtes de la imatge corrien dues llàgrimes.

La impressió anà augmentant quan oïren que deia la imatge:

—Malvats! Heu ultratjat el meu fill!

Tots els que eren presents a l'interior del temple, posseïts d'una gran emoció, es llen- çaren a terra—se arrojaron al suelo—pro- nunciant frases de penediment i demanant perdó.

Els que no estigueren a l'església, uns dub- ten, i altres neguen.

Aquest és el fet que us volíem contar. El tradueixo—literalment—per deixar tot el sa- bor a la prosa del corresponent, d'El No- ticiario Universal del passat 27 d'abril.

Haig de confessar que mai no havia lle- git una cosa més còmica, més grotesca, més de pèssim gust. Encara que l'Església abun- da en fets així.

Mireu, si no: la teoria de la relativitat d'Einstein, la televisió, el motor d'aviació, la psico-anàlisi de Freud. I el miracle de Tor- realba d'Aragó, que té regust medieval.

I una pregunta. A Torrealba d'Aragó, hi ha Biblioteca pública? Si no n'hi ha, cal que el govern en concedeixi una. Hi aniran els veïns que neguen el suposat miracle, que deuen ésser els únics intel·ligents del poble

Als altres, si la Biblioteca no els provava —és a dir: si no hi anaven i persistien en la seva estupidesa—els tancarà a la presó.

Perquè l'estupidesa cal considerar-la com un delictes.

Lluís CAPDEVILA

Les grans manifesta- cions populars

EL VIATGE D'ALCALÀ ZAMORA A BARCELONA

A un quart d'onze del matí de diumenge, va arribar a la nostra ciutat el President del Govern Provisional de la República Feder- al Espanyola, En Niceto Alcalá Zamora, i el ministre d'Economia, Lluís Nicolau d'Ol- wer.

Milers i milers de ciutadans de tots els estaments socials anaren a l'estació de Fran- ça a rebre'ls i, sense fixar xifres que serien difícils de poder esmentar, direm que ha estat la manifestació popular més grandiosa que hem vist. Per fer-se càrrec de la gen- tada que invadia el Passeig de la Duana i carrers propers, direm que l'automòbil en què anaven, tardà cinc quarts per arribar de l'estació a l'Ajuntament. Bell contras- amb aquelles carreres que iniciaven els cot- xes oficials en els viatges que feien els opressors a la nostra ciutat!

El poble no es cansà d'aplaudir-los, els crits es succeïren, i més d'un cop semblava que l'allau humana anava a esclafar els vi- sitants i els homes que, revestits d'autoritat del poble, els volien acompanyar.

Les tropes, que havien de retre'ls honors, no pogueren fer-ho. La banda militar hagué de prescindir de tocar, perquè no podien posar-se els instruments a la boca i la gent era per tot arreu. Allà no hi havia cordó ni podia donar-se un pas. Amb tot, ni un in- cident, res, sols tots a una, saludant les fi- gures exemplars dels revolucionaris nacion- als.

Després, a l'Ajuntament, a la Generali- tat, al Palau de Pedralbes, cedit a la ciutat, a l'Estadi, i altra vegada pels carrers. Mil- lers de mocadors que voleïaven, mils boques que cridaven, mils de braços que s'allarga- ven per estrènyer les seves mans...

Catalunya, per mitjà de Barcelona, des- feia la ridícula tradició del separatisme i el

problema català. Homenatjàvem els qui ens havien tornat les llibertats perdudes dos- cents anys enrera, i diumenge, més que mai, es solidaritzava Catalunya amb Espanya per a emprendre el camí vers la glòria nacional. L'abraçada dels representants de les dues federacions republicanes segellava per sem- pre més la unitat que sempre hem volgut te- nir amb Espanya, però que males llengües s'entossudien a voler trencar.

Alcalá Zamora va cridar Visca Catalunya! Nosaltres cridem: Visca la República Fe- deral Espanyola!

No ens sembla bé

Que a la capella del Palau de la Gene- ralitat s'hi hagi dit missa el dia de Sant Jordi. Molt bé que hom digui missa a les esglésies; però al Palau de la Generalitat, sota el signe gloriós de la República, no se n'hi ha de dir. Cal que ens oblidem un xic de Sant Jordi i els altres sants, per a re- cordar-nos més de la República. Cal que treiem de Catalunya aquesta pudor de ca- pella, de "pomell", de caputxeta, que ens empudega.

I això no és pas intolerància: és civilit- zació.

Que encara no s'hagi processat, per fo- mentadors del desordre i per altres causes més poderoses, els baró de Viver, comte de Figols, comte de Montseny, Baguesas, Bai- le, i altres indesitjables que oprimiren el po- ble i als quals no podem oblidar ni perdonar.

Que no hagin trencat el cap a Muñoz Se- ca, fomentador de la idiotesa i el cretinisme en el teatre, per haver—atribuint-se una autoritat que no té—fet retirar la bandera republicana de la "Sociedad de Autores Es- pañoles", a Madrid.

Que el bisbe de Vitòria, Mateu Múgica, s'hagi sotmès a la República tan aviat, cosa veritablement sospitosa.

D'aquest tipus no cal fiar-nos-en massa. Es el que, durant la Dictadura última, per- seguia les biblioteques per a obrers i decla- rava immorals les obres de Darwin i Vic- tor Hugo.

El nostre vellet

Aquest títol, a algú, potser, li semblarà irreverent per la seva simplicitat. S'ha de reconèixer, no obstant, que rares vegades hi ha en un mot encomiàstic el respecte i la tendresa que en un senzill diminutiu.

Aquest vellet venerable no és altre que el nostre gran patriarca Francesc Macià.

No res menys que així s'ha de qualificar a l'home excel·lent que ha consagrat totes les seves activitats—les activitats de tota una vida—i la seva fortuna a assolir, la veritable personalitat i les llibertats soter- rades d'un país.

Tota l'admiració, tota la devoció es me- reix qui, sota aquest nobilíssim impuls, ha conegut la cruel dissort que pot crear la intriga; qui, sol i quasi inspirant commi- seració als seus patrics, ha lluitat heroica- ment contra tot un règim, formidable en- emic de l'ideal que ell defensava; qui ha es- tat tenaçment perseguit i ha conegut les infinites amargures de l'exili.

Com no emocionar-se al record de l'in- versemblant intent de reconquesta de Cata- lunya, sotmesa sota el jou tirànic de la monarquia, tant més meritori, si es consi- dera el valor de la seva significació moral?

Tots ens hem emocionat profundament escoltant les seves fervoroses paraules des del balcó del Palau de la Generalitat de Cata- lunya, i ens hem emocionat, perquè les seves paraules són filles de la bondat i la intel·ligència.

El fet material de donar vida a un ésser, no és sempre un fet meritori, sinó que, mol- sovint, és quelcom inevitable. Tenint això en compte, es pot considerar que la veri- table paternitat consisteix en l'amor i l'ab- negació que es posi en la criaça i l'edu- cació d'un fill.

Si admetem aquesta consideració, hau- rem de dir, amb força justesa, que Fran- cesc Macià és el pare espiritual de Cata- lunya.

I, no obstant, ha calgut que les dictadu- res fessin impossible la vida al país, perquè triomfés la causa humaníssima del gran pa- triarca que és Macià. A no ésser així, i a hores d'ara, aquest gran home encara tindria un nucli nombrosíssim de detractors del seu ideal que li farien la vida impos- sible.

La ideologia d'En Macià, més que dintre el cercle del benestar d'una regió, és hu- mana; ell estima tot el que pot representar la benaventurança de la Humanitat.

No ha de doldre, tanmateix, la consagra- ció de tota una existència a un ideal, quan aquest es veu, a la fi, venturosament real- litzat.

Que n'és de sublim, que n'és de magní- fica, l'obra assolida a costa d'innombrables sacrificis!

El premi a tanta abnegació és la frenè- tica aclamació de tot un poble, que l'aplau- deix amb clara vidència del seu noble es- forç; i el seu nom restarà auriolat de glò- ria pel pas d'aquests dies de joia inoblida- ble.

Francesc Macià és un cavaller de l'ideal. Francesc Macià és un home que honora i dignifica un ideal.

Pare espiritual nostre, nosaltres et salu- dem i et fem testimoni del nostre respecte i la nostra veneració, inclinant-nos humil- lment davant la teva magnífica grandesa.

SANTIAGO GARCÍA PONT

Un pasquí d'En Samblancat contra la dictadura

Amb motiu del primer de maig, Festa del Treball, s'ha posat a la venda un fullet del nostre benivolgut company Angel Samblan- cat, que porta per títol "El visir Puny de Ferro".

"El visir Puny de Ferro" és un pamflet violent contra la dictadura.

Forma part aquest fascicle i és el primer número d'una col·lecció que hi ha en pro- jecte de publicar amb el nom d'"El Pasquí del Poble".

"El Pasquí del Poble" es vendrà a tot arreu a trenta cèntims exemplar.

Martínez Anido, us en recordeu?

El general Martínez Anido, col·la- borador d'Arlegui i de Primo de Ri- vera, puntal de l'ex-rei, botxí de Barcelona, s'ha presentat al consolat espanyol a Marsella i ha signat la seva submissió a la República.

No volem fer cap comentari. Vo- lem que Martínez Anido no es quedi a Marsella. Volem que vingui a Es- panya.

I quan sigui a Espanya, ja en par- larem.

La Festa del Treball

Ahir va ésser la Festa Grossa. Per pri- mera vegada els treballadors vàrem poder gaudir del primer de maig sense por que els sabres de la policia ens fessin entrar a la fàbrica i al taller o, en arribar el dissabte, ens acomiadessin per haver mancat al tre- ball.

El govern provisional de la República, que en quinze dies ha fet més feina de la bona que tots els seus antecessors en cinquanta anys, interpretant els desigs del poble, de- clarà la diada d'ahir Festa Nacional. D'a- questa manera, s'homenatjaven els homes que ajuden a créixer els pobles, els obrers.

Fou una Festa del Treball com mai no podíem somniar-la. Completa, pacífica, amb els rostres radiants de goig i content. L'1 de maig, a la nostra terra, ha estat celebrat amb tots els honors.

Pels carrers, per les muntanyes veïnes, pels boscos de les rodalies, la gent anava amb la rialla als llavis i hom pogué con- vençer-se que, ultra la diada, celebrava nova- ment la vinguda de la República, que ha tancat el parèntesi d'opressió que era el puntal de la monarquia.

Festa de l'1 de maig; Festa grossa pels que tota la setmana donem les nostres suors, ara més que mai ets ben nostra!

J. T. R.

Dos homes que no hem d'oblidar

Josep Fontbernat, Juli Martínez Gimeno. Es a dir: dos homes. Que poques vegades ho podem dir això: dos homes! No és home tot aquell qui s'afaita i porta pantalons. No és home aquell que crida molt; aquell que sempre parla, encara que no vingui a to, dels seus atributs virils; no és home aquell que en presum; aquell al qual la masculi- nitat sols li serveix per a l'oportunisme més abjecte, per a escalar llocs, per a presumir; no ho és aquell que figura molt, aquell que se'l veu per tot arreu i que, les més de les vegades, fa més nosa que servei.

Ho és, en canvi, el que compleix la seva missió i es retira amb dignitat per deixar pas als altres. Però els altres, llástimosament, són els arribistes.

Dos homes, dos homes de cap a peus: Josep Fontbernat, Juli Martínez Gimeno. Dos homes amb cor i cervell d'home, i no de titella.

Els dos es presentaven regidors. Els dos, per baixes maniobres, no han sortit. Els dos haurien complert amb més honradesa, amb més civisme, amb més intel·ligència, que al- guns dels que han sortit.

Josep Fontbernat i Juli Martínez Gime- no són homes de fe, d'entusiasme; homes que han lluitat, que s'han sacrificat per un ideal; homes que mai han pensat convertir en guany, en profit, aquest ideal. Josep Font- bernat, quan tothom no aclamava Macià com avui l'aclama, lluitava al costat de Ma- cià. Juli Martínez Gimeno, amb una ener- gia magnífica, sabé defensar la justícia con- tra el despotisme de Martínez Anido.

Josep Fontbernat, Juli Martínez Gimeno: dos homes. La República no pot, no deu oblidar aquests homes.

Abans que els republicans d'ocasió, que els arribistes, que els aprofitadors, són ells.

Romanones fou el primer ministre de l'ex- Borbón. I ha estat el seu últim ministre. Això és el que haurà fet millor en tota la seva vida: actuar d'enterraments.

Correu de l'Estranger

LA QÜESTIÓ SOCIAL

Nos cansarem de repetir-ho: vivim en un país en el qual la propietat, el capital i la reacció mantenen encara posicions que, en qualsevol nació civilitzada del vell o del nou continent, han passat definitivament a la història amb el segle XIX. Fins ara, doncs, quan dins el territori de l'Estat espanyol un home d'esquerres demanava una reforma social qualsevol, una simple reforma que a França, a Anglaterra, a Alemanya, havia ja estat convertida en llei de molts anys ençà, tots els interessos creats — interessos egoistes de casta — s'alçaven tot d'una amb un enardiment de patriotisme fariseu:

—El comunisme — deien. — El comunisme: Heu-vos ací l'enemic!

Això és senzillament ridícul. A tot arreu del món els drets del capital i de la propietat són més limitats cada dia, per tal de defensar els drets més sagrats del treball. Cal que el patró compti amb les organitzacions sindicals, cal que concedeixi als seus treballadors vacances anuals pagades, cal que creï els consells d'empresa...

En general, la societat capitalista està en crisi. És tot un sistema que està en camí de desaparèixer. Contempleu l'espectacle del món. Acabada la guerra europea, hom ha vist un Lenin i un Ebert — un socialista que havia estat obrer —, succeir als Romanoff i als Hohenzollern. Hi ha socialistes al govern d'Anglaterra. A la major part dels països de l'Europa occidental les forces polítiques del capitalisme i del socialisme estan equilibrades. A Espanya cau, entre el menyspreu general, una de les monarquies més velles d'Europa. Un pas més enllà, i els treballadors esdevindran els amos de la totalitat del poder.

A tot arreu, l'ideal socialista s'afirma: la revolució social està en marxa. Però, mentrestant, la propietat i el capital evolucionen. Són lluny ja de les definicions monstruoses d'un Codi Civil arcaic. La propietat i el capital es justifiquen dient-se dipositàries de l'interès social, al servei del qual, de grat o per força, s'apliquen.

Es clar que en aquests propòsits hi ha sovint una gran dosi d'hipocresia. Però el fet és que l'Estat intervé cada vegada més en les empreses privades; que els obrers gaudeixen de més drets cada dia, que l'interès humà es fa sentir cada cop amb més força per damunt dels interessos individuals.

L'evolució de l'economia privada en economia col·lectiva no tindrà lloc, certament, sense grans lluites, sense formidables resistències. Però la tasca està ja molt avançada.

AUSTRIA

AUSTRIA era, abans de la guerra, un gran centre de cultura. Viena era, a l'Europa central, el sol nucli de tradició germànica que s'havia alliberat completament de la influència prussiana — la perniciosa i brutal influència que constituïa el caràcter tècnic i militar de l'Alemanya d'abans la guerra.

El desmembrament de l'imperi d'Austria i Hongria, que consumà el tractat de Versalles, anul·là la importància d'aquell centre de cultura. En aquest aspecte, com en molts d'altres, els diplomàtics que van elaborar el tractat, van palesar una ignorància històrica, geogràfica i econòmica a tota prova.

Una ignorància sobretot econòmica. L'imperi d'Austria i Hongria era, certament, una confederació dinàmica de nacionalitats i de races diverses que aspiraven a l'autonomia o a la independència política. Però era també, al mateix temps, un sistema econòmic útil i gairebé indispensable per a tots els participants. Era un sistema, a més a més, que mantenia l'equilibri de l'Europa central.

Desmembrar Austria-Hongria, molt bé. Però trencar completament els lligams orgànics que mantenien units els seus membres polítics, era suscitar seriosos i pregons trastorns econòmics. La temptativa d'unió duanera austro-alemanya posa ara d'actualitat els diversos aspectes d'aquest problema que amb tan poc d'encert van intentar resoldre els diplomàtics europeus de la postguerra.

LA SIMPATIA

Coincidí amb l'arribada a Londres del brètol Alfons de Borbón la projecció d'un reportatge cinematogràfic sobre la proclamació de la República.

El públic aplaudí amb entusiasme. En canvi, la presència de l'ex-rei a la pantalla fou rebuda amb una perfecta indiferència.

Es veu que l'assassí de Galán i García Hernández per tot arreu té simpaties.

L'ORGAN DE LA BENEITERIA

A l'infecte "A B C" — paper que s'ha de foragitar de totes les cases honrades — li sembla "extemporànea" la disposició per la qual hom obliga els militars a prometre pel seu honor fidelitat a la República.

"A B C" voldria, segurament, que se'ls deixés conspirar tranquil·lament pel retorn de la monarquia.

Idiota!

LA MISSA QUE MÉS LI CONVÉ

L'ex-rei va oír missa a París i va dir, segons sembla:

—"Esta missa ha sido más consoladora que ninguna".

La missa més consoladora serà per tu la de difunts, brètol!

I la més necessària.

L'I DE MAIG, FESTA NACIONAL

El govern Provisional ha declarat festa nacional el primer de maig. Ha volgut honorar, així, la jornada dels treballadors.

Espanya comença a ésser alguna cosa en el món. I no precisament gràcies a la monarquia.

NO N'HI HA PER TANT

Des de la trona, el cardenal Segura va dir que, per culpa de la República, cauria sobre Espanya la maledicció del cel.

Ens sembla que no n'hi ha per tant, perquè aquesta maledicció aviat haurà d'ésser mundial. I no creiem que es busquin tanta feina.

A CADA PORC, EL SEU SANT MARTÍ

El fiscal general de la República ha presentat una querrela contra Martínez Anido.

Es d'esperar que no serà aquesta la primera ni la última, fent justícia dels actes il·legals i actituds criminals dels homes amb què comptava la monarquia.

ELS JOVES ELECTORS

Des de les properes eleccions, tindran vot els joves de 23 anys endavant.

Es el millor homenatge que podia fer-los la República, premiant així la part essencialíssima que han pres en la revolució.

DISSET AUTOMÒBILS

L'ex, i la seva parentela, tenien disset automòbils.

Tot i amb això, no marxà fins que el tregueren.

BEN FET!

El Govern ha publicat una disposició prohibint que es facin homenatges a les persones que el componen, per part dels funcionaris.

Ben fet! Recordem els "desinteressats" homenatges al primer dictador.

MENTIDER!

Un dels primers militars que ha signat la promesa d'adhesió i fidelitat a la República ha estat el general Damas Berenguer.

Per no veure's expulsat de l'exèrcit, segurament, perquè, de cor, no ho ha fet; el coneixem massa!

EL SEPARATISME CATALÀ

Diumenge va quedar demostrat que Catalunya se sent compenetrada en absolut amb el règim republicà federal espanyol. La magnífica arribada d'Alcalá Zamora va donar el cop de gràcia als ases d'"A B C" i "El Debate".

A veure si d'una vegada acaben de parlar de l'espectre del separatisme, i veuen ben clar que demanar la llibertat de la nostra pàtria és estimar — també — Espanya.

ELS ACAPARADORS

La finca de "El Pardo" té una grandària molt més gran que el terme municipal de Madrid.

No sabem per què necessitava tant de terreny una "personalitat" que no feia res. S' quan menys s'hagués dedicat a plantar-hi cols!...

HO CREIEM MOLT BÉ

Diuen que l'ex-rei, abans de capitular davant els republicans, es proposava establir una nova dictadura militar, erigit-se ell en dictador.

Convindria saber amb quines "personalitats" comptava. Per a tenir-los ben presents, està clar.

"EL NOTICIERO UNIVERSAL"

S'ha fet càrrec de la direcció d'aquest antic diari barceloní, el senyor Francisco Peris-Mencheta i Guix.

Agraïm el B. L. M. que ens ha enviat d'ofertament, i li desitgem força encert en el seu càrrec.

D'UN REGISTRE

S'han trobat, a casa del president dels Sindicats lliures, documents comprometedors pels més alts personatges polítics de la monarquia.

El poble vol saber, dit pel govern, qui eren els qui pagaven per assassinar-nos.

UN ALTRE "RESPONSABLE"

Romanones s'ha lamentat de la campanya que fa el país contra certs ambaixadors...

Ho comprenem. ¿No havíem quedat que el famós comte és l'home destinat a cobrir totes les responsabilitats?

CALDRIA REVISAR L'ARTICLE 29...

Romanones, Romanones encara, s'havia vanat del gran nombre de regidors monàrquics que, per l'article 29, surten a Guadalajara...

El fet és cert. Per Guadalajara surten, en efecte, per l'article 29, encara que sembli mentida, molts regidors monàrquics i romanonistes. Gairebé la província tota és un cacicat del senyor comte.

Cal, tanmateix, molta barra per a gloriarse'n, del govern estant!

Però aquest és Romanones, amic lector, el comte famós, que es diu ell mateix ministre liberal...

Liberal de l'article 29!

UN AMIC DELS "RESPONSABLES"

El senyor Puig i Cadafalch, l'heroi president de la Mancomunitat, intervenint en una polèmica, ha declarat que les esquerres catalanes s'havien sempre oposat, apassionadament, contra tot esforç cultural.

No. Les esquerres catalanes s'han oposat — dignament — tan sols a aquelles empreses que representaven una esquifida ideologia de partit, confessional i burgesa. Però mai contra cap esforç cultural veritable, de tendències liberals i democràtiques i obert a tots els vents. Els que sí s'hi han oposat, en canvi, tot sovint, són els amics del senyor Cambó.

Això ho saben prou bé, i n'envermelleixen, a la plaça de la Cucurulla...

Però es veu que el senyor Puig i Cadafalch, a força de desenganys, repapieja.

Carnet setmanal

L'IMPOST D'UTILITATS

El ministre de Finances de la República s'ha apuntat un èxit amb la supressió de l'impost d'utilitats que gravava els jornals dels obrers. I, si tal com ha dit recentment, ell creu que els sous menors de deu mil pessetes anuals no han de tributar, tota la dependència de la nació li restarà agraïdíssima si li treu aquesta càrrega feixuga.

Es igual obrer un paleta, que un dependent. La mateixa feina té un i altre per viure. Per què, doncs, no s'acaba amb aquest odiós impost que merma una mesada ja de per si petita?

"El treball no ha de tributar" — ha dit el ministre —. Té raó. Ja és prou tribut haver d'ajudar a què s'emportin les suors, convertides en pessetes, a l'estranger.

LA FRANÇA D'AVUI

Recents encara les mides extremes que el govern de la veïna república dictava o prenia contra els exiliats pel despotisme borbònic, ens sorprenen les campanyes de certa part de Premsa de l'altra banda dels Pirineus, fent campanya contra la naixent República espanyola i desacreditant les gestions que els homes d'esquerra fan per estabilitzar-la.

Sembla que a França hi hagi un interès molt remarcable a contribuir al retorn de la monarquia. I la seva actitud actual desdii de la posada en pràctica unes mesades endarrera.

Caldrà que tots els republicans espanyols aixequem la nostra veu de protesta? o haurérem de prendre la mida radical de boicotejar les mercaderies franceses, com exposaren unes dotzenes de ciutadans al cònsol de Barcelona?

Depèn del caire que prenguin les coses, democràtics veïns del Nord. Pel moment, cal que sapiguen que estem disposats a defensar la República amb la sang de les nostres venes, que, si alguns la tenen d'orxata, nosaltres no.

RESPONSABILITATS

El general Mola ha ingressat a Presons Militars. Altres responsables de la disbauxa nacional han marxat terres enllà, esporuguits. Tot fa creure, doncs, que per fi veurem condemnats tots aquests senyors que jugaren amb la vida dels espanyols com si fossin titelles.

Els homes del govern provisional de la República han estat massa bons, tanmateix. Una de les primeres mides a prendre hauria d'haver estat el tancament de fronteres, per tal que els ocells no haguessin volat. De tots els qui han assumit càrrecs oficials d'ençà de 1923, no n'hi ha un de sol que estigui net de culpa. I l'espectacle llastimos d'ara, aquesta conspiració que intenten els elements monàrquics fugint amb les pessetes robades al poble, podria evitar-se.

Que caigui tot el pes de la llei damunt d'ells. Que Espanya pugui veure castigats els qui tantes angoixes li feren passar.

Responsabilitats, sí. Per tots i per tot-hom. Començant pel puntal i els corcs que el rosegaven. Altrament, seria seguir la norma de plantejar uns judicis, embrutar paper i resoldre'ls de forma grotesca.

I el Carnestoltes ja fa temps que ha passat.

L'HORA DE LA COMPENSIÓ

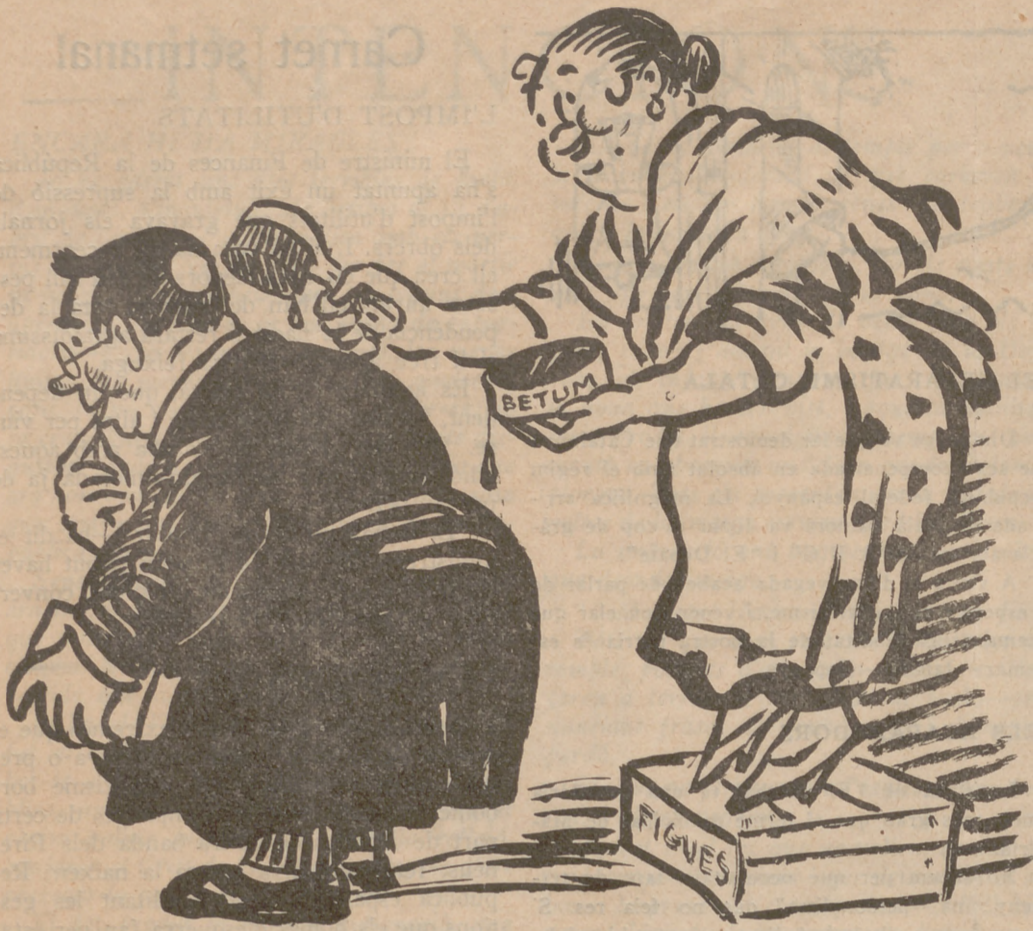
Es encoratjador oír de boca dels ministres del govern provisional paraules lloables per Catalunya. Estàvem tan acostumats a sentir-nos incompresos, que cada vegada que parlen de nosaltres, ara, sentim un goig infinit.

Alejandro Lerroux, actual ministre d'Estat, parlant amb el corresponsal d'un diari estranger, ha dit:

—Espanya serà un Estat federatiu. Els catalans representen, en dir-ho així, una altra raça. Cal tenir-ho en compte i concedir-los la més ampla independència dins del marc de la unitat espanyola.

I, si aquestes paraules, dites per una altra persona, ens haurien commogut els nostres sentiments pairals, en boca d'Alejandro Lerroux encara les apreciem més. Hem oblidat rancúnies passades, i li hem dedicat l'elogi amb aquestes ratlles.

En la present hora de comprensió, cal no

Fora corones!

—Tapa-me-la, noia, que a aquests republicanots sembla que la corona no els fa cap gràcia.

regatejar esforços per tal que triomfin ben amplament els ideals republicans, sigui quin sigui el seu caire.

SERENITAT!

Tots els diaris han coincidit a lamentar els darrers atemptats comesos a la nostra ciutat. Les diverses tendències han ajuntat els qui escriuen a un sol crit: Serenitat! I tothom coincideix a atacar aquesta mena de justícia particular, motivada per odís particulars.

Cal, doncs, que cessi aquest estat de coses i que els obrers catalans, sempre tan sensats, facin gala, una vegada més, de llur comprensió. Satisfes velles rancúnies a trets, no és humà. Si els que un dia, emparats pels dictadors, assassinaren ignominiosament pels nostres carrers han merescut el menyspreu de tothom, no vulgueu ara mereixer-lo vosaltres, obrers catalans.

Serenitat, doncs, i fe en la Justícia que ens està arribant.

DOMÈNEC DIUMENGE

Botons de foc

A Tortosa anà la policia i la guàrdia civil a buscar el general Martínez Anido.

I el general Martínez Anido era a Marsella. Pots fer hi havia anat a menjar "boullabaisse".

N'hi ha molts que el voldrien fer venir a Espanya perquè mengés ranxo.

Al Palau que, a Madrid, fou, fins fa poc, reial, ha estat desprecintada una porta. Cal que s'esbrini com ha estat possible, qui ho ha fet i perquè.

El poble ho vol saber. El poble exigeix energia.

Lluís XVI tenia un armari secret ple de papers comprometedors. Alfons XIII, bastant més brètol que Lluís XVI, també deu tenir el seu armari.

Si el troben, només demanem una cosa. Que pagui com Lluís XVI.

Lluís XVI—sempre ens recordem d'aquest rei quan pensem en Alfons XIII!—i Maria Antonieta, quan fugiren a Varennes, lliuraren les seves joies a un perruquer. Leonard Audier.

Alfons XIII ha lliurat el seu equipatge—disset baguls—a una modista. En passar per la duana, hom ha descobert que un dels baguls era ple de cigars i llumins estrangers.

Fins contrabandista, era, el gran murri!

El 13 de setembre de 1923, quan el llavors rei havia tramtat amb Primo de Rivera

Berenguer el cop d'Estat per acabar amb el Parlament i evitar que hom exigís les personalíssimes responsabilitats seves i del general vençut a Melilla, permeté al general rebel que publicqués el manifest contra Santiago Alba. Manifest que el dia abans de la sublevació tenia Alfons XIII en poder seu. I aquell mateix dia, amb el manifest a la butxaca, parlava amb l'Alba i el duia en automòbil, com si es tractés d'un gran amic.

Compte amb els rics que fugen d'Espanya amb els "seus" diners. Ni a ells ni als seus milions no els hem d'obrir amb tanta facilitat les fronteres. A ells, perquè han de respondre de moltes coses. Als seus milions, perquè cal saber com els han guanyat.

Quan García Prieto, el cadàver vivent que ara deuria fer-se republicà, fou llançat de la presidència del Consell per la bota militar, Alfons XIII el besà a la galta. Un bes de Judes, perquè Alfons XIII era còmplice de Primo.

El senyor Escofet, un dels directors de "La Vanguardia", està ensenyant l'orella—l'orella reaccionària—, des de "La Voz".

Amb unes orelles tan llargues, si hom vol no delatar-se, el millor que pot fer és callar i tancar-se a casa.

Josep Pla, l'home a sou, l'escriptor barrut per excel·lència, comença a cantar les bondats de la República.

I encara no fa quinze dies, des de les columnes corcades de "La Veu de Catalunya", posava els republicans com un drap brut.

Això ja no és oportunisme: això és manca absoluta de dignitat i de vergonya.

Una senyora volia passar la frontera amb vint mil pessetes convenientment amagades. La facècia li ha costat vint mil duros de multa.

A veure si així escarmenten.

Saro, Cavalcanti, Cierva, Bugallal, Calvo Sotelo, Cambó.

Poques hores abans de proclamar-se la República, el cardenal Segura, còmplice i amic del canallesc ex-rei, deia als fidels de Toledo: "Pido a los cielos que caiga la maldición sobre España y todas sus iras, si ha de arraigar aquí la República".

Un sacerdot de tan bones intencions és un anticristià, un home indigne de posar-se el nom de Déu a la boca. Un sacerdot que demana la maledicció i les iras del cel, és un criminal.

No els perdeu de vista! No els oblideu!

El Govern de la República ha de demanar l'extradició del canallesc Quiñones de León, el botxi de tots els exiliats espanyols a França.

El general Berenguer fou el primer de signar l'adhesió a la República, volent fer oblidar que també fou l'últim de lluitar contra ella.

Però de res no li ha servit.

Trotzski, malalt i errant pel món, no pogué trobar aixopluc a Anglaterra.

En canvi, n'hi ha trobat l'ex-rei d'Espanya, al qual hom podria processar per estafa, per furt, per assassinat i per alta traïció.

Hom diu que els reformistes de don Melquíades corroboraran decididament la República.

Com abans havien corroborat decididament la monarquia.

Decididament, més que reformistes, caldrà dir-los oportunistes.

El moralitzador Albiñana, defensor del tron i de la religió, fundador d'un paperot antisemita, diposità en un banc 550.000 pessetes, import d'una subscripció al tristament famós Martínez Anido. Ara només en té 480.000. El moralitzador Albiñana, el defensor del rei i de Déu n'ha fet fonedises, ultra els rèdits, 70.000.

Li deien, uns quants, "el rey caballero". Però tots els altres li deien el rei del baranc del llop, el d'Annual i Mont Arruit, el de la "carn de gallina", el de Martínez Anido i Arlegui, el de Galán, García Hernández i Sancho!

En un escorcoll fet al domicili de Ramon Sales, president dels Sindicats Lliures, s'han trobat una caixa d'explosius—devenen ésser per a mantenir l'ordre—i cartes i documents que comprometen greument personalitats de l'antic règim.

Volem saber qui són aquestes personalitats. Es un perill amagar el seu nom. El poble ha de conèixer els seus enemics.

Demanem

L'empresonament d'Albiñana;
l'empresonament de Martínez Anido;
el processament d'El Caballero Audaz, que no és *audaz* ni *caballero*, insultador de Blasco Ibañez i home a sou de la Dictadura;

la no llibertat provisional del general Mola;

la vigilància més severa sobre molts republicans d'ara, que abans militaven al costat de la Lliga, o sigui de la monarquia;

l'empresonament del general Fernández Heredia, que procedí contra Galán i García Hernández.

Berenguer a la presó

Berenguer—la dictadura del qual ha estat molt més sagnant que la de Primo de Rivera, i molt més vexatòria—és a la presó.

No li ha servit de res el truc d'última hora: oferir la seva lleialtat a la República. Ja és a la presó qui ha servit tan eficaçment el rei.

Nosaltres ens en alegrem, ho hem de confessar francament. I no per esperit de venjança, sinó per esperit de justícia.

El poble ha vist amb molt bons ulls aquest empresonament. Les proves de benignitat que donava el govern, començaven a semblar proves de feblesa.

Cal fer justícia al general Berenguer, el causant d'Annual. I SI SE LI FA JUSTÍCIA, tothom quedarà content.

La innoble Premsa francesa de dretes, la del perfumista Coty, la pagada per l'infame Quiñones de León, la dels "camelots du roi", la del pobre Maurras, ha iniciat una campanya insidiosa i repugnant contra la naixent República Espanyola.

No hi ha dret que sigui la Premsa francesa, la del país de la Revolució del 1789, la de Danton, la de Saint-Just, qui iniciï una campanya tan abjecta.

No hi ha dret que França oblidí els tretze mil catalans que Catalunya donà a la gran guerra.

La generositat reial

El Palau Reial—ex-reial avui, sortosament—de Madrid era un dels més luxosos d'Europa. La cort d'Alfons XIII podia competir amb la de Francesc Josep, amb la de Guillem de Hohenzollern, amb la de Jordi V, amb la de Nicolau II.

El luxe del palau reial—avui ex-reial—era insolent, fastuós. Doncs bé, en aquest ambient de riquesa, de milions, de festes que arruinaven el país, els criats vivien d'una manera misèrrima i eren pagats com no ho són en cap casa particular.

Un periodista, Lluís de Aldecoa, ha preguntat a un criat d'aquests:

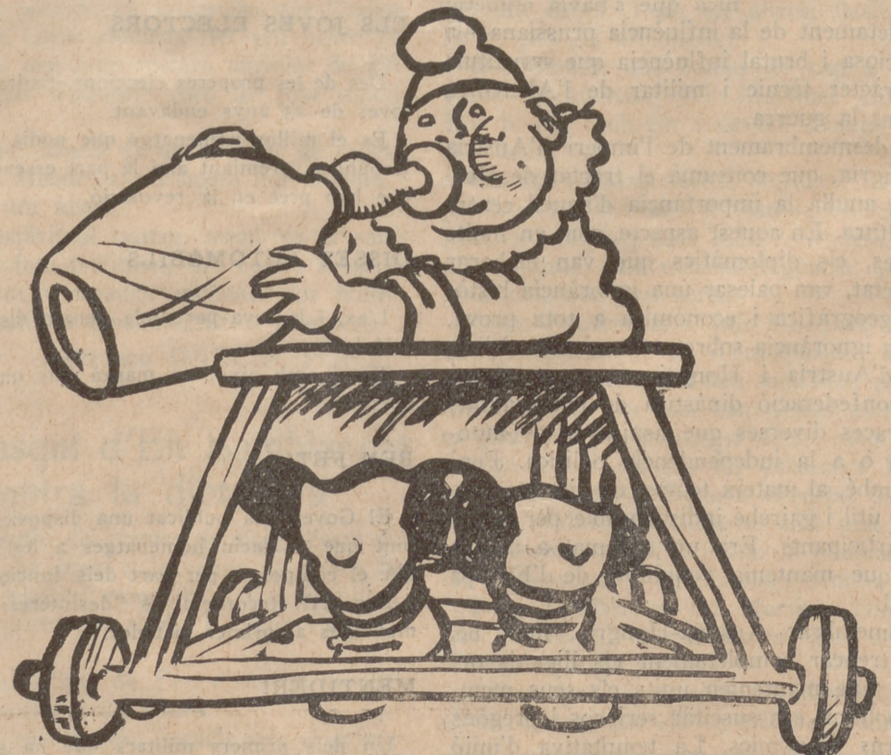
—I vostè, quant guanyava?
—Trenta-tres duros al mes.
—I quant temps feia que era a la casa?
—Vint-i-vuit anys.
—I vostè?—a un altre criat.
—Vint-i-set duros al mes, i vint-i-cinc anys de servei.

—I jubilacions?
—La vídua del cotxer que conduïa la carrossa reial el dia de la boda, víctima de l'atemptat, cobra vuit duros mensuals.

—I les serventes de la ex-reina?
—Les estrangeres: una dues-centes vint-i-cinc pessetes al mes, i una altra, dues-centes vuit. Les espanyoles cent trenta-tres.

Aquesta era la generositat dels ex-reis!

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

Lactància republicana

—Amb aquest biberó, sí que em criaré fort i sa.